

การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

Teachers' Participation in Academic Affairs Administration of Schools Affiliated
to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization

ชัยวัฒน์ อุทธา*

ดร. สุกัญญา นิมานันท์**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนา แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ และการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้อุปข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการกำกับติดตาม และด้านการประเมินผล โดยด้านที่มีค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่ ด้านการกำกับติดตาม

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น

E-mail: bodyslamfanzon@gmail.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น

สำหรับแนวทางการพัฒนา แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะด้านที่มีค่าร้อยละของการไม่มีส่วนร่วมสูงกว่าร้อยละ 50 ซึ่งมีเพียงด้านเดียวคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม โดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งครูผู้สอนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน และควรมีการประชุมเพื่อแจ้งให้รับทราบโดยทั่วกัน

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน การบริหารงานวิชาการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

Abstract

The research titled “Teachers’ Participation in Academic Affairs Administration of Schools Affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization” aimed to investigate the teachers’ participation in academic affairs administration of schools affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization and to seek some guidelines for developing and solving the problems concerning the teachers’ participation. The population used in this study was 113 teachers of schools affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization in the academic year 2013. The tools used in this research were questionnaires concerning the teachers’ participation in academic affairs administration of schools affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization in form of multiple choices. The data were analyzed through frequency and percentage. The focus groups were analyzed through a content analysis. The findings were as follows: The teachers’ participation in academic affairs administration of schools affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization under the mission framework of academic affairs administration included 7 aspects, namely school curriculum development, learning management, learning measurement and evaluation, media, innovation and educational technology development, learning source development, internal supervision and educational quality assurance. It was found that the teachers affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization involved in the school administration in all aspects, such as planning, operating, monitoring and evaluating

According to the guidelines for developing and solving the problems concerning the teachers' participation in academic affairs administration of schools affiliated to the Office of Chiang Mai Provincial Administration Organization, the researcher conducted only the focus groups with the percentage of non-participation more than 50 showing only one aspect, namely the participation in monitoring. The focus group participants suggested that the administrators should appoint some teachers participating in monitoring all 7 aspects of academic administration and should arrange meetings for providing information thoroughly.

Keywords

Teachers' Participation, Academic Affairs Administration, Chiang Mai Provincial Administration Organization.

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดจนช่วยวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะผลการจัดการศึกษา จะเป็นอย่างไรนั้นจะขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต้องสอนให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเน้นย้ำว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ ความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การศึกษาจึงเป็น องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ ทั้งนี้เพราะ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้ อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในทุก ๆ ด้านของประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ ถ้าประชาชน ในประเทศได้รับการศึกษาทั่วถึงแล้ว ก็จะส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 3)

ปัจจัยที่ทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว คือ การบริหารโรงเรียน ซึ่งจะบรรลุผลตามเป้าหมายมากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมใจของคณะครูในโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญ ผู้บริหารย่อมอาศัยวิธีการแบบต่าง ๆ มาช่วยดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนบรรลุเป้าหมายการบริหาร โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของงานโรงเรียน ดังที่ สมยศ นาวิกาน (2545, 1) ได้กล่าวว่า การบริหาร แบบมีส่วนร่วมคือ กระบวนการของการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ การบริหาร แบบมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล การบริหารแบบมีส่วนร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์และ ความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่บนพื้นฐานของ แนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้เข้ากับผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชาของพวกเขา ประการสุดท้าย การบริหารแบบมีส่วนร่วม ต้องการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วน เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความหวัง

การบริหารงานโรงเรียนนั้นงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารงานมาตรฐาน และคุณภาพของ สถาบันการศึกษาทุกระดับ อาจพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นประการสำคัญ ผลงานด้านวิชาการจะเป็น สิ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงมาตรฐาน และคุณภาพของสถาบันนั้น ๆ ว่ามีอยู่มากหรือน้อยเพียงใด งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผล หรือไม่นั้น ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับบทบาท และความรับผิดชอบของผู้บริหารว่าจะให้ ความสำคัญและทุ่มเทสติปัญญา กำลังกายกำลังใจเพื่อการบริหารงานวิชาการมากน้อยแค่ไหน นอกจากนี้จาก บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และนักเรียนทุกคน ถ้าหาก บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนให้ความร่วมมือ มีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ และมีความรับผิดชอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนั้น ย่อมจะเป็นปัจจัยสำคัญอันที่จะทำให้งาน วิชาการของสถานศึกษาพัฒนาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน (อนุศักดิ์ สมิตสันต์, 2540, 1)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งอันหนึ่งของการบริหารโรงเรียนเพราะงานวิชาการเป็น เป้าหมายอันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรง การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

ทุกชนิดในโรงเรียนเพื่อดำเนินการและพัฒนารเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมวิชาการในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียน ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้นผู้บริหารมีงานหลายด้าน จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการดำเนินการ โดยมีหัวหน้าหมวด หัวหน้าฝ่าย และครูสายการบังคับบัญชาสนับสนุน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของครูจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพราะความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของครูจะส่งผลให้ผลงานที่ออกมามีคุณภาพ และ การพัฒนาผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 3)

สำหรับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ (2556ข, 40) มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแม่อาวยวิทยาคม อำเภอแม่อาวย จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนบ้านแม่ฮอนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีบุคลากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 คน ครูผู้สอนจำนวน 113 คน และนักเรียนจำนวน 1,895 คน ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้จัดการศึกษา 4 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย สภาพปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ คือ ครูส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ ขาดความเข้าใจในเรื่องของขั้นตอนและระเบียบในการบริหารงานวิชาการ เพราะครูส่วนใหญ่เป็นครูที่บรรจุใหม่ประสบการณ์ในการทำงานน้อย ที่สำคัญครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการส่งผลให้งานวิชาการของสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษามีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนา แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 3โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 113 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม จำนวนโรงเรียนละ 8 คน รวม 24 คนเป็นตัวแทนครูผู้สอนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระโดยมีคุณสมบัติ คือปฏิบัติราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนที่กล้าแสดงความคิดเห็น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruency IOC) เท่ากับ .67 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนโรงเรียนแม่แตง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จำนวน 45 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .8490

2.2 แบบสนทนากลุ่มการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นคำถามปลายเปิดใช้ประเด็นคำถามการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ มีประเด็นคำถามนำมาจากผลการวิจัยในข้อที่มีลำดับสุดท้ายและข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการไม่มีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50 โดยมีการกำหนดขอบเขตและประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบประเด็นคำถามให้ตรงตามประเด็นเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมในการใช้ภาษา ของข้อคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามแล้วมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง จำนวนโรงเรียนละ 8 คน โดยใช้แบบสนทนากลุ่มข้อเสนอแนะทางพัฒนา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ

4.2 การสนทนากลุ่มข้อเสนอแนะทางพัฒนา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น เสนอผลเป็นการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 63.72 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 54.87 การศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 93.81 และประสบการณ์ปฏิบัติราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 57.52

2. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยรวมการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ขอบข่ายงานวิชาการ	การมีส่วนร่วม			
	วางแผน (ร้อยละ)	ดำเนินงาน (ร้อยละ)	กำกับติดตาม (ร้อยละ)	ประเมินผล (ร้อยละ)
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	96.46	93.14	48.67	57.53
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	62.83	85.97	45.13	64.6
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	62.84	64.21	46.02	61.95
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	69.92	74.34	48.67	59.29
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	77.44	73.9	46.02	61.95
6. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	82.3	88.5	39.82	83.19
7. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	76.11	77	47.79	84.07
รวมเฉลี่ย	75.41	79.58	46.02	67.51

(N = 113)

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยรวมการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยรวมถือว่ามีส่วนร่วมทุกข้อ ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ร้อยละ 79.58 ส่วนข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม ร้อยละ 46.02 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ส่วนข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ส่วนข้อที่มีร้อยละของการไม่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ส่วนข้อที่มีร้อยละของการไม่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตาม

3. แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับแนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะด้านที่มีค่าร้อยละของการไม่มีส่วนร่วมสูงกว่าร้อยละ 50 ซึ่งได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม โดยผู้สนทนากลุ่มให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งครูผู้สอนให้ทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและกำกับติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งครูผู้สอนให้ทำหน้าที่คณะกรรมการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และควรมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบ ให้ครูผู้สอนได้เป็นผู้นิเทศการเรียนการสอนระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนได้ช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบ โดยกำหนดให้ครูผู้สอนเป็นผู้กำกับติดตามการดำเนินการวัดผลและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเองและส่งข้อมูลให้กับทางฝ่ายวิชาการเพื่อสรุปเป็นภาพรวมของโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบโดยกำหนดให้ครูผู้สอนเป็นผู้กำกับติดตามการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้และส่งข้อมูลให้กับทางฝ่ายวิชาการเพื่อสรุปเป็นภาพรวมของโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบ โดยกำหนดให้ครูผู้สอนเป็นผู้กำกับติดตามด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษาจากนั้นส่งข้อมูลให้กับทางฝ่ายบริหารงานทั่วไป เพื่อสรุปเป็นภาพรวมของโรงเรียนการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งครูผู้สอนเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียนโดยคัดเลือกจากตัวแทนครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ในการกำกับติดตามการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนางานด้านการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งครูผู้สอนเป็นคณะกรรมการกำกับติดตามด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยคัดเลือกจากตัวแทนครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นมีการประชุมชี้แจงให้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ ในการกำกับติดตามด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ เตรียมพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ทั้งนี้เนื่องจากทางต้นสังกัดมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรทุกปี การศึกษา และเป็นนโยบายที่โรงเรียนจะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลก และ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น โดยในการจัดทำหลักสูตรทุกครั้งจะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น สภาพบริบทของท้องถิ่น ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และ เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, 56) กล่าวว่า หลักสูตร นับว่าเป็นหัวใจของการศึกษา เปรียบเสมือนเป้าหมายของการเดินทางหรือเข็มทิศของการศึกษา เพราะถ้าหลักสูตรไม่มีเข็มทิศในการเดินทางก็จะไม่ทราบว่าจุดหมายคืออะไร อยู่ที่ไหน กลายเป็นเดินทางอย่างไรจุดหมาย ดังนั้นหลักสูตรจะต้องได้มาตรฐานสากล การจัดทำหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงสภาพปัญหา

ในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ เช่นเดียวกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2554, 178) กล่าวถึง องค์ประกอบในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพสังคมในปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์หลักสูตรเดิมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงแก้ไข แล้วกำหนด จุดประสงค์ใหม่ องค์ประกอบในแต่ละส่วนจะมีความสัมพันธ์และเท่าเทียมกัน จะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบ หนึ่งไม่ได้ ในขณะที่ สุมาลี สัจจาวัฒนา (2554) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ร่วมพิจารณาหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์จุดมุ่งหมาย และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เป็นกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ร่วมกันนิเทศการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ร่วมศึกษาความต้องการของสังคม ชุมชนท้องถิ่น

ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการ ดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีนโยบายส่งเสริมให้จัดการเรียน การสอนที่พัฒนาให้นักเรียน มีความรู้คู่กับคุณธรรม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2556ข, 40) สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 การ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับ สุด ทรัพย์ ดาราพงษ์ (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ โดยรวมครูมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดระบบการเรียนรู้อยู่ตามเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ตามความเหมาะสม ส่วน การนิเทศการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตร มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากทางต้นสังกัด คือ สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงใหม่ จะมอบหมายให้ทางศึกษานิเทศก์ เข้ามานิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน

โดยรวมถึงการนิเทศวิธีการวัดและประเมินผลของครูเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งทำให้ระบบการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2556, 2) และจากผลการศึกษาของพลอยงาม พะลายานนท์ (2550) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต1 ผลการวิจัยมีดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียน เป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญ คือ การประเมินข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การรายงานผลการเรียนของนักเรียน การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีก่อนมาปรับปรุงการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในการจัดหาและผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทำให้โรงเรียนมีสื่อการเรียนรู้อำนาจใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ครูสามารถนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีอยู่ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวก (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2556ก, 174 - 208) ซึ่งสอดคล้องกับวัลย์กร สารบุญ (2555) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัย พบว่า ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยรวมรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการสอน ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อการสอน และการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือแบบเรียนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ทั้งนี้ เพราะว่าโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) และโรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานโครงการและให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2556ก, 174 - 208) สอดคล้องกับมานิตา สุทธิหา (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จากการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมเฉลี่ยทุกรายการอยู่ในระดับมากส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้เพื่อนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น รองลงมา มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนา

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมากขึ้น การวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียนใส่ใจต่อการวางแผนร่วมกัน เพื่อตัดสินใจและร่วมพัฒนางานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้วยความเต็มใจ

ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจาก ทางต้นสังกัดคือ สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จะมอบหมายให้ทางศึกษานิเทศก์ เข้ามานิเทศตรวจเยี่ยม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นประจำทุกเดือน โดยในการมานิเทศแต่ละครั้ง ทางศึกษานิเทศก์จะสรุปผลการนิเทศให้ครูผู้สอนทราบถึงข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งทางโรงเรียนจะนำผลการนิเทศมาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป (สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2556, 2) สอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2545, 59) ที่กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่ง ที่อาจให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานอยู่ร่วมกัน และ ผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องหนึ่งได้ ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ เช่นเดียวกับ ทรงเพชร ใจทน (2551) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอบ้านสักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติ ในระดับปานกลางแต่น้อยกว่าด้านอื่น ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนา ได้แก่ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาทำการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อติดตามการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย ให้ครูมีส่วนร่วมวางแผนในการปฏิบัติงานในการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน และปฏิบัติตามปฏิทินที่วางไว้ ให้ผู้ได้รับการนิเทศยอมรับผลการนิเทศเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ข้อที่มีร้อยละของการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ข้อการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีความตระหนักในงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานที่เป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อน งานวิชาการ เพราะมาตรฐานการทำงานวิชาการในแต่ละด้านนั้นต้องผ่านเกณฑ์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงจะบรรลุผลสำเร็จได้ (โรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก, 2556, 76) ประกอบกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, 14) ได้กล่าวว่า ในมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” เช่นเดียวกับ พรภิมล ศรีโมสาร (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เหลืองจันทร์ จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ผลการวิจัยจะพบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการกำกับติดตาม และ ด้านการประเมินผล ในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาก็ตาม แต่จากการสนทนากลุ่มก็ยังพบปัญหาและมีข้อข้อเสนอแนะอยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1. ต้นสังกัดควรจัดอบรมทบทวนการจัดทำและการใช้หลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนทุกปีการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายในการลดภาระงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูลง เพื่อครูจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มตามศักยภาพ
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูออกแบบเครื่องมือวัดผลประเมินผล โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ต้นสังกัดควรจัดอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษารวมไปถึงเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้ครูนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เป็นนักคิด นักประดิษฐ์ ต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ กรณีศึกษาโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practices)
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทรงเพชร ไจทน. (2551). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอพานสักัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2554). การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.
- พรภิมล ศรีโมสาร. (2555). การศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูศูนย์ ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 เหลืองจันทร์. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลอยงาม พะลายานนท์. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. ภาคนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- มานิตา สุทธิหา. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ราชการ. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- โรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก. (2556). [อัตสำเนา]. รายงานการประเมินตนเองปีการศึกษา 2556. เชียงใหม่: โรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่.
- วัลย์กร สารบุญ. (2555). ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนปลวกแดง พัทธาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). คู่มือการประเมินภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558). กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท พลัส.

- สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. (2556). [อัดสำเนา]. รายงานสรุปผล
การนิเทศและตรวจเยี่ยมการปฏิบัติราชการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
ประจำปีงบประมาณ 2556 ประจำปีเดือนมกราคม 2556. เชียงใหม่: ฝ่ายบริหารการศึกษา
สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมาลี สัจจาวัฒนา. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. (2556ก). ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เรื่อง
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2556. เชียงใหม่: กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่.
- _____. (2556 ข). แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ.2556 - 2558).
เชียงใหม่: ฝ่ายนโยบายและแผน กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). การบริหารงานวิชาการ. [อัดสำเนา]. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.